

KOMORNÁ, SÚBOROVÁ A ORCHESTRÁLNA HRA PRE ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

Štúdium komornej, súborovej a orchestrálnej hry je neoddeliteľnou a nenahraditeľnou súčasťou študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch. Rozvíja špecifické hudobné kompetencie, ktoré sú nevyhnutné pre uplatnenie hráča na bicích nástrojoch v hudobnej praxi. Skupinová príprava a interpretácia skladieb umožňuje spoločné emocionálne prežitie hudby. Vyžaduje si zvýšenú koncentráciu na kontrolu a korekciu hry v závislosti na hre spoluhráčov. Rozvíja intonačnú, rytmickú, dynamickú a agogickú súhru. Predpokladom zaradenia žiaka do skupinových zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť.

Rozvoj hudobných kompetencií smerujúcich k súhre sa realizuje v priebehu celého štúdia predmetmi:

Hra s korepétítorom – od 1. ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia.

Komorná hra – od 3. ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia.

Súborová hra – od 1. ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia.

Hra v orchestri - od 1. ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia.

KOMORNÁ HRA PRE ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Komorná hra pre študijné zameranie Hra na bicích nástrojoch je určená pre všetkých žiakov od 3. ročníka prvej časti prvého stupňa. Umožňuje žiakom podieľať sa aj na interpretácii obsahovo a technicky náročnejších skladieb, ktoré by samostatne ako sólisti interpretovať nemohli. Ale jej prvoradou úlohou je rozvíjať intonačnú, rytmickú, dynamickú a agogickú súhru. Zabezpečuje rozvoj hudobných kompetencií, ktoré umožňujú ich realizáciu v duu, triu ... nonete. Jednotlivé hlasy v komornej hudbe sú zväčša samostatné, preto hráči nesú za svoj part rovnakú zodpovednosť ako pri sólovej hre.

Žiaci si prostredníctvom komornej hry overujú, upevňujú a rozširujú nadobudnuté kompetencie a zároveň budujú svoje postavenie v malej skupine hudobníkov. Komorná hra podporuje u žiakov rozvoj morálnych vlastností, zmysel pre zodpovednosť a spoločnú prácu, čo pozitívne ovplyvňuje celkový rozvoj osobnosti žiaka. Na prípravu a realizáciu komornej hry možno využívať i hru so špeciálnymi audio nahrávkami a špeciálnym hudobným softwarom.

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu aplikovať nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu a hudobnej náuky, ✓ vedia rozlíšiť charakter danej skladby, ✓ ovládajú elementárne návyky sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, ✓ zvládnu základnú orientáciu vo frázach jednoduchších skladieb, ✓ dokážu správne reagovať na nástupové gestá a udané tempo, ✓ dokážu posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, ✓ dokážu si vážiť hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu, ✓ prejavujú záujem o kolektívnu interpretáciu. 	<p>Základné taktovanie skladieb, pohotové rozlišovanie taktov a tempa.</p> <p>Osvojovanie jednotných nástupov a označení tempa.</p> <p>Syrytmická a elementárna polyrytmická súhra.</p> <p>Riešenie technických úsekov.</p> <p>Tempové dynamické zmeny.</p> <p>Neverbálna komunikácie medzi členmi komorného zoskupenia.</p>

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu aplikovať nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu a hudobnej náuky, ✓ dokážu správne reagovať na nástupové gestá a udané tempo, ✓ dokážu udať správne tempo a naznačiť nástup, ✓ ovládajú presnú súhru s ostatnými spoluhráčmi, ✓ orientujú sa v polyrytmických štruktúrach, ✓ dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, ✓ vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, 	<p>Samostatná a štýlová aplikácia kompetencií získaných v sólovej hre.</p> <p>Jednoduchá harmonická, tempová, rytmická a dynamická analýza danej skladby.</p> <p>Špecifikácia a rozlišovanie rôznych hudobných štýlov a žánrov.</p> <p>Nácvik skupinových nástupov, odsadení, dynamiky a agogiky.</p> <p>Polyrytmická súhra.</p> <p>Rozlišovanie taktových a rytmických zmien v skladbe.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať. 	<p>Tvorivá práca s hudobným materiálom.</p> <p>Plynulá a kultivovaná interpretácia skladieb väčšieho rozsahu.</p>

Žiaci po ukončení II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu aplikovať nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu a hudobnej náuky, ✓ vedia posúdiť dôležité aspekty interpretovanej skladby, ✓ ovládajú návyky sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, ✓ ovládajú presnú súhru s ostatnými spoluhráčmi, ✓ orientujú sa v polyrytmických štruktúrach, ✓ dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, ✓ vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, ✓ dokážu medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať, ✓ ovládajú správne frázovanie, ✓ vedia správne reagovať na nástupné gestá a udané tempo, ✓ vedia udať správne tempo a naznačiť nástup, ✓ vedia posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, ✓ vážia si hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu, ✓ prejavujú aktívny záujem o kolektívnu interpretáciu. 	<p>Aplikácia kompetencií získaných zo sólovej hry a hudobnej náuky.</p> <p>Špecifikácia hudobných štýlov a žánrov.</p> <p>Harmonická, tempová, rytmická, dynamická a agogická analýza.</p> <p>Rozlišovanie taktov a tempa.</p> <p>Syrytmická a polyrytmická súhra.</p> <p>Skupinová artikulácia.</p> <p>Nácvik skupinových nástupov, odsadení, dynamiky a agogiky.</p> <p>Tvorivá práca s hudobným materiálom.</p> <p>Neverbálna komunikácia medzi členmi komorného zoskupenia.</p>

SÚBOROVÁ A ORCHESTRÁLNA HRA PRE ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vďaka konjunkture melodických bicích nástrojov dosiahli bicie nástroje významné postavenie v oblasti sólovej a komornej hry. V bežnej hudobnej praxi majú nenahraditeľné postavenie v prvom rade v oblasti súborovej a orchestrálnej hry. Existencia súboru zostaveného výhradne z bicích nástrojov je výrazne determinovaná existenciou adekvátneho nástrojového parku. Bežne sa žiaci študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch uplatňujú i v rôznych zmiešaných súboroch a orchestroch podľa podmienok školy (súbor dychových nástrojov, zmiešaný orchester, akordeónový súbor, súbor populárnej hudby ...).

Na zabezpečenie plnohodnotnej súborovej hry pre všetkých žiakov študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch je potrebná existencia súboru bicích nástrojov. Žiaci so skúsenosťami z komornej hry a hry v súbore bicích nástrojov sa rýchlo a úspešne adaptujú na prácu v zmiešaných súboroch školy a neskôr v hudobnej praxi. Prostredníctvom súborovej hry sa žiaci v praxi konfrontujú so špecifikami jednotlivých hudobných štýlov a žánrov a učia sa ich správne interpretovať. Repertoár súboru môžu tvoriť okrem skladieb písaných priamo pre súbor bicích nástrojov i upravované a prearanžované skladby. Jednotlivé hlasy v súborovej hre bicích nástrojov sú zväčša samostatné (nehrajú sa unisona), preto hráči nesú za svoj part rovnakú zodpovednosť ako pri sólovej hre alebo komornej hre. Pre dokonalú rytmickú súhru je potrebné do obsahu vyučovania zaradiť aj nácvik rytmických paternov (groove).

Súborová hra na bicích nástrojoch pre študijné zameranie Hra na bicích nástrojoch je určená pre všetkých žiakov od 1. ročníka druhej časti prvého stupňa. Členmi súboru sú z pravidla hlavne žiaci oddelenia bicích nástrojov, ale i žiaci iných hudobných zameraní. Každý člen súboru je postupne poverovaný primeranými úlohami, v priebehu štúdia prechádza jednotlivými nástrojmi a vždy pociťuje patričnú zodpovednosť za celkový výsledok práce a hry súboru.

Nástrojové obsadenie môže byť rôzne podľa charakteru skladby a závislé na spôsobe jej aranžovania: marimba, xylofón, zvonkohra, tympany, bicia súprava, bonga, conga, guiro, maracas, cabasa, cajon, temple-blocky, Agogo-bells, tamburína, wood claves, triangel. V praxi sa súbor často dopĺňa o harmonický nástroj (klavír, keyboard, gitara) prípadne sa dopĺňa o basovú linku (keyboard, basgitara). Súbor bicích nástrojov sa môžu podľa špecifických požiadaviek a možnosti školy vyprofilovať i ako vyhranené Percussion Ensemble, Marching Percussion Ensemble, Latin Percussion Ensemble, Afro-Drum Ensemble a pod. Správne vedený súbor podporuje i rozvoj tvorivých kompetencií členov súboru. Príkladom toho môže byť okrem podpory samostatnosti a elementárnej improvizácie aj spoločné kreovanie elektronickej partitúry žiakmi pod vedením vedúceho súboru.

Je dôležité, aby sa súbor zúčastňoval interných a externých koncertných programov. Vhodná je i spolupráca s inými súbormi: zmiešaným orchestrom, klávesovým súborom, súborom pop. hudby, orchestrom ľudových nástrojov, atď. Kvalitatívny rozvoj súborovej hry determinuje inštrumentár súboru rovnako ako priestorovo a akusticky vyhovujúca učebňa pre vyučovací predmet súborová hra na bicích nástrojoch.

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia aplikovať nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu, hudobnej náuky a komornej hry, ✓ ovládajú gestá dirigenta zamerané na dynamiku, agogiku, zmeny tempa a nástupy, ✓ dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, ✓ vedia jednoduchú skladbu rozdeliť na jednotlivé formové celky, ✓ ovládajú návyky sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, ✓ ovládajú presnú súhru s ostatnými spoluhráčmi, ✓ orientujú sa v polyrytmických štruktúrach, ✓ vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, ✓ vedia medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať, ✓ vedia posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, ✓ vedia si vážiť hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu, ✓ prejavujú záujem o kolektívnu interpretáciu. 	<p>Aplikácia kompetencií získaných v sólovej a komornej hre.</p> <p>Základné taktovanie skladieb, pohotové rozlišovanie taktov a tempa.</p> <p>Orientácia podľa dirigenta.</p> <p>Osvojenie si jednotných nástupov a označení tempa.</p> <p>Syrytmická a polyrytmická súhra.</p> <p>Hra rytmických paternov (groove).</p> <p>Riešenie technických úsekov.</p> <p>Zmeny tempa a dynamiky v priebehu skladby.</p> <p>Jednoduchá, formová, harmonická, tempová, rytmická a dynamická analýza skladieb.</p> <p>Špecifikácia rôznych hudobných štýlov a žánrov.</p> <p>Nácvik skupinových nástupov, odsadení, dynamiky a agogiky.</p> <p>Interpretácia skladieb väčšieho rozsahu.</p> <p>Tvorivá práca s hudobným materiálom.</p> <p>Neverbálna komunikácia medzi členmi súboru - orchestra.</p>

Žiaci po ukončení II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia aplikovať nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu, hudobnej náuky a komornej hry, ✓ vedia posúdiť dôležité aspekty interpretovanej skladby, ✓ reagujú samostatne a plynule na gestá dirigenta aj v náročnejších úsekoch skladby, ✓ dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, ✓ ovládajú návyky sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, ✓ ovládajú presnú súhru s ostatnými spoluhráčmi, ✓ orientujú sa s istotou v polyrytmických štruktúrach, ✓ vedia skladbu rozdeliť na jednotlivé formové celky, ✓ vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, ✓ dokážu medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať, ✓ ovládajú správne frázovanie, ✓ poznajú a rešpektujú zásady štýlovej a žánrovej interpretácie, ✓ vedia udať správne tempo a naznačiť nástup, ✓ vedia samostatne hrať z listu svoj part, ✓ ovládajú viac partov z jednej skladby, ✓ vedia tvorivo pristupovať k známemu hudobnému materiálu, ✓ reagujú plynule na zmeny harmónie počas skladby, ✓ vedia posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, ✓ vážia si hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu, ✓ prejavujú aktívny záujem o kolektívnu interpretáciu. 	<p>Aplikácia kompetencií získaných zo sólovej hry a hudobnej náuky.</p> <p>Špecifikácia hudobných štýlov a žánrov.</p> <p>Formová, harmonická, tempová, rytmická, dynamická a agogická analýza.</p> <p>Rozlišovanie taktov a tempa.</p> <p>Orientácia podľa dirigenta.</p> <p>Syrytmická a polyrytmická súhra.</p> <p>Hra rytmických paternov (groove).</p> <p>Nácvik skupinových nástupov, odsadení, dynamiky a agogiky.</p> <p>Skupinová artikulácia.</p> <p>Interpretácia skladieb väčšieho rozsahu, rôznych hudobných štýlov a žánrov.</p> <p>Tvorivá práca s hudobným materiálom.</p> <p>Neverbálnej komunikácie medzi členmi súboru - orchestra.</p>

FORMY PRAKTICKEJ VÝUČBY

Štúdium predmetu sa realizuje organizovanou individuálnou formou vyučovania zameranou na praktickú činnosť – hru na bicích nástrojoch. K vytvoreniu plnohodnotného profilu absolventa je potrebné do vzdelávacieho procesu zaradiť aj organizovanú skupinovú formu vyučovania zameranú na kolektívne praktické činnosti: hru s korepetítorom, komornú hru, súborovú hru a hru v orchestri.